

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

OŚWIADCZENIE NA TEMAT RYZYKA

Niniejsze oświadczenie zawiera informacje dotyczące profilu ryzyka Banku na dzień 31.12.2017 r., związanego ze strategią działalności Banku, a także kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez instytucję, w tym reakcji między profilem ryzyka instytucji a tolerancji na ryzyko określoną przez organ zarządzający Banku, w rozumieniu art. 435 ust. 1 lit. f) Rozporządzenia CRR.

Zarząd Warmińsko – Mazurskiego Banku Spółdzielczego

Wiceprezes Zarządu – Katarzyna Iwona Małecka

Wiceprezes Zarządu – Dorota Zadroga

Członek Zarządu – Jolanta Lena Długokęcka

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
1. ŁAD KORPORACYJNY.....	4
2.OBECNY I DOCELOWY PROFIL RYZYKA BANKU.....	4
3. RYZYKO PŁYNNOŚCI.....	5
3.1.REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH.....	6
4.RYZYKO KREDYTOWE I KONCENTRACJI EKSPOZYCJI.....	7
4.1.REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH.....	8
5.RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ.....	11
5.1.REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH.....	12
6. RYZYKO WALUTOWE.....	14
6.1.REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH.....	14
7. RYZYKO OPERACYJNE.....	14
7.1.REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH.....	15
8.RYZYKO BIZNESOWE.....	18
8.1.REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH.....	19
9. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI	19
9.1.REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH	19
10. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA.....	20
10.1. KAPITAŁ REGULACYJNY.....	21
10.2.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY I OCENA JEGO ADEKWATNOŚCI.....	21
10.2.1.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO KREDYTOWE.....	22
10.2.2.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO OPERACYJNE.....	23
10.2.3.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO RYNKOWE.....	24
10.2.4.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO KONCENTRACJI	24
10.2.5. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO KONCENTRACJI ZNACZNYCH ZAANGAŻOWAŃ KAPITAŁOWYCH	25
10.2.6.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ W KSIĘDZE BANKOWEJ...25	
10.2.7.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO PŁYNNOŚCI.....	27
10.2.8. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO CYKLU GOSPODARCZEGO	27
10.2.9. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO WYNIKU FINANSOWEGO.....	28
10.2.10.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO KAPITAŁOWE.....	28
10.2.11.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO STRATEGICZNE.....	29
10.2.12.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO UTRATY REPUTACJI.....	29
10.2.13.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO TRANSFEROWE	30
10.2.14.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO REZYDUALNE	30
10.2.15.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO PRAWNE	31
10.2.16.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO MODELI	31
10.2.17.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI	31
10.2.18.KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO NADMIERNEJ DŹWIGNI FINANSOWEJ	32
10.3.ZAGREGOWANY KAPITAŁ WEWNĘTRZNY I WEWNĘTRZNY WSPÓŁCZYNNIK	

KAPITAŁOWY.....33
10.4.REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH.....33

1. LAD KORPORACYJNY

Prowadzić działalność bankową Bank – jako instytucja założona publicznego - zawsze kierował się dobrym rejsami z Udziałowcami i Klientami Banku. Dbać o dobro Klienta i zrealizować w zakresie oferowanych usług jeden z nadrzędnych celów naszego Banku. Relacje z Udziałowcami i Klientami Banku oraz organami Banku takie jak: Walne Zgromadzenie, Rada Nadzorcza i Zarząd, zostały sformalizowane w latach 2017-2018. Korporacyjnego dla Wermislo-Mazurskiego Banku Spółdzielczego. Rada Nadzorcza dokonała szczegółowej oceny stosownej w 2017 r. w Wermislo-Mazurskim Banku Spółdzielczym. Zarząd Banku korporacyjnego i stwierdził, że Bank realizował wszystkie kierunki w nich cisło i wymogi. Bank wprowadził odpowiednie regulacje, systemy i narzędzia, które w sposób kompleksowy zapewniły realizację tych zadań.

2. OCENY I DOCELOWY PROFIL RYZYKA BANKU

Bank dokonuje kwantyfikacji bieżącego i przewidywanego profilu ryzyka na podstawie zapisów zawartych w Strategii zarządzania ryzykiem, Strategii działania Banku na lata 2016-2018 oraz Strategii zarządzania poszczególnymi ryzykami. Kwantyfikacja profilu ryzyka dokonywana jest dla wszystkich ryzyk uznanych przez Bank za istotne i podlegających zarządzaniu. Tryb określania istotności danego ryzyka uwzględniający jest jego wpływ na działalność Banku. Zgodnie z zapisami Strategii zarządzania ryzykiem, ryzyko istotne – to ryzyko, które spełnia przynajmniej jeden z następujących kryteriów: operacyjne, koncentracji, płynności, stopy procentowej oraz inne ryzyka, które spełniają przynajmniej jedno z kryteriów funkcjonalnego procesu oceny adekwatności poziomu kapitału własnego (ICAAP) kryterium istotności.

Tabela – bieżący i docelowy profil ryzyka Banku

ROZTAJEMOWA RYZYKA		OCENA RYZYKA NA 31.12.2017
Ryzyko (wartości)	Kredytowe w tym koncentracji kredytowej	Wysokie
		Niskie

WSTĘP

Zarządzanie ryzykiem w Warmińsko-Mazurskim Banku Spółdzielczym zwanym dalej Bankiem odbywa się w oparciu o zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą, Strategię Zarządzania Ryzykiem, Strategie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, polityki, instrukcje, procedury szczegółowe oraz sporządzane w formie pisemnej analizy, z uwzględnieniem Zasad Ładu Korporacyjnego. W celu dywersyfikacji ryzyka Bank wprowadził limity wewnętrzne ograniczające jego poziom oraz przeprowadza testy warunków skrajnych.

1. ŁAD KORPORACYJNY

Prowadząc działalność bankową Bank – jako instytucja zaufania publicznego - zawsze kierował się dobrymi relacjami z Udziałowcami i Klientami Banku.

Dbałość o dobro Klienta i rzetelna informacja w zakresie oferowanych usług to jeden z nadrzędnych celów naszego Banku.

Relacje z Udziałowcami i Klientami Banku oraz organami Banku takimi jak: Walne Zgromadzenie, Rada Nadzorczą i Zarząd, zostały sformalizowane w Zasadach Ładu Korporacyjnego dla Warmińsko-Mazurskiego Banku Spółdzielczego.

Rada Nadzorczą dokonała szczegółowej oceny stosowania w 2017 r. w Warmińsko-Mazurskim Banku Spółdzielczym Zasad Ładu Korporacyjnego i stwierdziła, że Bank realizował wszystkie określone w nich cele i wymogi. Bank wprowadził odpowiednie regulacje, systemy i narzędzia, które w sposób kompleksowy zapewniły realizację tych zadań.

2. OBECNY I DOCELOWY PROFIL RYZYKA BANKU

Bank dokonuje kwantyfikacji bieżącego i przewidywanego profilu ryzyka na podstawie zapisów zawartych w Strategii zarządzania ryzykiem, Strategii działania banku na lata 2016-2018 oraz Strategii zarządzania poszczególnymi ryzykami. Kwantyfikacja profilu ryzyka dokonywana jest dla wszystkich ryzyk uznanych przez Bank za istotne i podlegających zarządzaniu.

Przy określaniu istotności danego ryzyka uwzględniany jest jego wpływ na działalność Banku. Zgodnie z zapisami Strategii zarządzania ryzykiem, ryzyko istotne – to ryzyko kredytowe, rynkowe, operacyjne, koncentracji, płynności, stopy procentowej oraz inne ryzyka, które spełniły przyjęte w Instrukcji funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) kryterium istotności.

Tabela – bieżący i docelowy profil ryzyka Banku

RODZAJ/PODRÓDZAJ RYZYKA	OKREŚLENIE ISTOTNOŚCI NA 31.12.2017r.
Kredytowe, w tym koncentracji zaangażowań	Istotne
Rynkowe (walutowe)	Istotne

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

Operacyjne	Istotne
Stopy procentowej w księdze bankowej	Istotne
Płynności	Istotne
Wyniku finansowego	nieistotne
Kapitałowe:	nieistotne
1. kapitałowe dot. współczynników kapitałowych	nieistotne
2. Koncentracji Funduszu udziałowego	nieistotne
3. Koncentracji „dużych” udziałów	nieistotne
Cyklu gospodarczego	nieistotne
Strategiczne	istotne
Utraty reputacji	nieistotne
Transferowe	nieistotne
Rezydualne	nieistotne
Prawne	nieistotne
Modeli	(Bank nie stosuje modeli)
Braku zgodności	Istotne
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	Nieistotne

W zakresie oceny profilu ryzyka Banku na dzień 31.12.2017 r. stwierdzono, że jest on zgodny z docelowym profilem ryzyka określonym w Strategii.

Główne cele strategiczne wynikają z realizacji misji Banku, którą jest zrównoważony i bezpieczny jego rozwój dzięki zapewnieniu swoim klientom kompleksowych, nowoczesnych, konkurencyjnych cenowo usług finansowych oraz skupienie działalności na budowaniu długookresowych relacji z klientami rynku lokalnego, poprzez rozpoznanie i zaspokajanie ich potrzeb. W związku z podjęciem przez Bank BPS decyzji o przystąpieniu do Systemu Ochrony i brakiem oferty działania w zrzeczeniu poza systemem ochrony, podstawowym celem strategicznym Banku na lata 2016-2018 jest przeprowadzenie procesu usamodzielnienia Banku umożliwiające działanie Banku poza zrzeczeniem. Bank posiada potencjał kapitałowy i organizacyjny pozwalający na samodzielne działanie, które umożliwi stabilny i bezpieczny jego rozwój, ograniczając jednocześnie ryzyka wynikające z uczestniczenia w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS związane przede wszystkim z odpowiedzialnością za nieakceptowalne z punktu widzenia Banku działania podmiotów trzecich (niektórych banków pozostających w systemie ochrony), na które Bank nie ma wpływu.

3. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Zarządzanie ryzykiem płynności prowadzone jest w oparciu o Strategię zarządzania ryzykiem, Politykę zarządzania ryzykiem płynności oraz Instrukcję zarządzania ryzykiem płynności i Instrukcję zarządzania płynnością bieżącą. Bank posiada system limitów,

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

przeprowadza testy warunków skrajnych oraz posiada plany awaryjne na wypadek wystąpienia sytuacji zachwiania płynności.

Głównym celem zarządzania ryzykiem płynności w Banku jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów, mającej na celu osiągnięcie założonej rentowności / stałego i rosnącego wyniku finansowego oraz zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Ocena płynności prowadzona jest w Banku dla pozycji złotych i walutowych, przy czym ze względu na dominujący w bilansie udział pozycji w złotych, podstawowe znaczenie dla utrzymania całościowej płynności Banku pełni płynność złotowa. Ze względu na niewielką skalę działalności walutowej, płynność analizowana jest dla wszystkich walut łącznie. W momencie osiągnięcia pozycji bilansowych odrębnie dla każdej waluty na poziomie minimum 5% sumy bilansowej ogółem, będzie konieczność prowadzenia pełnej, odrębnej dla każdej waluty analizy płynności.

3.1. REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH

Cele strategiczne zarządzania ryzykiem płynności w Warmińsko-Mazurskim Banku Spółdzielczym:

- 1) utrzymywanie płynności Banku na poziomie adekwatnym do rozmiarów i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) dotrzymywanie przez Bank przyjętych limitów ograniczających ryzyko płynności;
- 3) zarządzanie płynnością Banku w sposób pozwalający, w ramach przyjętych założeń i limitów, na maksymalizowanie zysków z posiadanych aktywów, przy równoczesnym minimalizowaniu kosztów związanych z utrzymywaniem płynności;
- 4) rozwijanie działalności handlowej oraz inwestycyjnej w granicach zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, przy założeniu zachowania bezpieczeństwa finansowego Banku, postanowień rekomendacji nadzorczych oraz norm płynności i adekwatności kapitałowej;
- 5) zwiększanie potencjału operacyjnego na rynku międzybankowym w celu efektywnego zarządzania kapitałem i płynnością Banku, w tym zapobiegania stratom w wyniku ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z utrzymaniem płynności oraz wykorzystania możliwości osiągnięcia zysku w ramach przyjętych założeń i limitów;
- 6) finansowanie należności Banku stabilną częścią bazy depozytowej;
- 7) wdrażanie rozwiązań wspomagających zarządzanie w sytuacjach kryzysowych zagrożenia płynności;
- 8) przygotowanie Banku do nowych wymagań w zakresie płynności.

Na koniec 2017 r. cele strategiczne zostały osiągnięte, co obrazuje poniższa tabela.

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

Tabela – cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności (dane w tys. zł)

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość progowa	Wartość na dzień 31.12.2017 r.	Osiągnięcie celu strategicznego
1	Miara LCR	Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (0,8)	1 054,13 %	cel osiągnięty
2.	Nadzorcza miara płynności M1 luka płynności krótkoterminowej	Min. 0	153 874	cel osiągnięty
3.	Nadzorcza miara płynności M2 współczynnik płynności krótkoterminowej	Min. 1	6,04	cel osiągnięty
4.	Nadzorcza miara płynności M3 współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	Min. 1	6,31	cel osiągnięty
5.	Nadzorcza miara płynności M4 współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych oraz aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi	Min. 1	1,47	cel osiągnięty
6..	pożyczki i kredyty netto / depozyty ogółem	Max .95%	71,05 %	cel osiągnięty

Pozostałe informacje dotyczące ryzyka płynności zostały przedstawione w części 23. Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka płynności zgodnie z rekomendacją 18 Rekomendacji P, znajdującej się w Ujawnieniu.

4. RYZYKO KREDYTOWE I KONCENTRACJI EKSPOZYCJI

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec banku lub ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym i koncentracji ekspozycji prowadzone jest w oparciu o Strategię zarządzania ryzykami, Strategię zarządzania ryzykiem kredytowym, Politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, Politykę zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, Politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, Politykę zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowania, Instrukcję zarządzania ryzykiem kredytowym, Instrukcję Zasady ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań i zaangażowań kapitałowych, instrukcję oraz procedury szczegółowe w zakresie oceny ryzyka portfelowego i pojedynczej transakcji.

Bank posiada system limitów ograniczających ryzyko kredytowe, ustalanych w oparciu o dane historyczne oraz o planowany rozwój działalności.

Bank przeprowadza analizę ryzyka kredytowego w okresach kwartalnych.

4.1. REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Bank działalności kredytowej poprzez zapewnienie właściwej jakości ocen ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Apetyt na ryzyko kredytowe charakteryzuje akceptowalny poziom ryzyka odnoszący się do całego portfela kredytowego.

Miarę apetytu Banku na ryzyko kredytowe wyznaczają limity strategiczne:

- 1) maksymalna wartość szkodowości portfela ekspozycji kredytowych wynosząca 5% (udział kredytów zaklasyfikowanych do sytuacji zagrożone (poniżej standardu, wątpliwe, stracone) w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela ekspozycji kredytowych).
- 2) maksymalny udział kredytów wymagalnych (kapitał) w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela ekspozycji kredytowych wynoszący 5%.

Tabela apetyt na ryzyko kredytowe

I.p.	Nazwa wskaźnika	Maksymalny poziom	Wartość wg stanu na 31.12.2017 r.	Osiągnięcie celu strategicznego
1	szkodowości portfela ekspozycji kredytowych (udział kredytów zaklasyfikowanych do sytuacji zagrożone (poniżej standardu, wątpliwe, stracone) w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela ekspozycji kredytowych)	Max 5%	1,82%	cel osiągnięty
2	udział kredytów wymagalnych (kapitał) w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela ekspozycji kredytowych	Max 5%	0,73%	cel osiągnięty

Uwzględniając model biznesowy Banku a także otoczenie konkurencyjne, Bank wyznaczył następujące pozostałe cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym:

- 1) rozwijanie skali działalności kredytowej Banku w granicach określonych w Strategii działania Banku, zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą;
- 2) wdrożenia systemów informatycznych wspomagających zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowej i portfela kredytowego;

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

- 3) utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, cechującego się odpowiednią dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych;
- 4) rozszerzenie współpracy z innymi Bankami w zakresie zawierania konsorcjów bankowych;
- 5) budowa i rozwijanie systemów pomiaru i analizy ryzyka kredytowego (CIRM, BIK Przedsiębiorca);
- 6) budowa oferty kredytowej Banku z uwzględnieniem otoczenia konkurencyjnego oraz warunków rynkowych, w których funkcjonuje Bank.

W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku uwzględnia się czynniki ryzyka koncentracji zaangażowań.

Ocena realizacji celów strategicznych obejmuje monitorowanie limitów strategicznych. W przypadku osiągnięcia wykorzystania limitów strategicznych na poziomie ostrzegawczym przewyższającym 90%, Bank podejmuje następujące działania:

- 1) dodatkowa weryfikacja zasad oceny ryzyka kredytowego pojedynczych transakcji kredytowych,
- 2) zwiększenie częstotliwości i zakresu kontroli wewnętrznej w obszarze ryzyka kredytowego,
- 3) optymalizacja procesu kredytowego w celu wyeliminowania stwierdzonych i potencjalnych zagrożeń, w tym weryfikacja pełnomocnictw dotyczących podejmowania decyzji kredytowych,
- 4) zwiększenie częstotliwości i zakresu monitoringu ekspozycji kredytowych,

Na koniec 2017 r. wszystkie cele strategiczne zostały zrealizowane. Wykorzystanie limitów w Banku nie przekraczało poziomu ostrzegawczego, tj. powyżej 90%.

Detaliczne ekspozycje kredytowe

W celu wyeliminowania nadmiernego ryzyka wynikającego z działalności kredytowej w zakresie detalicznych ekspozycji kredytowych Bank wprowadził ograniczenia rekomendowane przez Komisję Nadzoru Finansowego w ramach Rekomendacji T, uwzględniając skalę prowadzonej działalności oraz stopień złożoności struktury i teren działania. Podstawowym celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w obszarze detalicznych ekspozycji kredytowych w długoterminowej perspektywie, z uwzględnieniem wrażliwości na zmiany warunków otoczenia oraz oddziaływania na poziom ryzyka tych ekspozycji, poprzez właściwy dobór klientów.

Miarą apetytu Banku na ryzyko związane z portfelem detalicznych ekspozycji kredytowych jest:

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

- 1) maksymalny poziom wykorzystania limitów wewnętrznych koncentracji zaangażowań z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 2) maksymalna wartość wskaźnika Dtl wynosząca 65%;
- 3) maksymalna wartość szkodowości portfela detalicznych ekspozycji kredytowych wynosząca 5% (udział kredytów zaklasyfikowanych do sytuacji zagrożone (stracone) w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela detalicznych ekspozycji kredytowych).

Tabela apetyt na ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych

I.p.	Nazwa wskaźnika	Maksymalny poziom	Wartość wg stanu na 31.12.2017 r.	Osiągnięcie celu strategicznego
1	szkodowości portfela detalicznych ekspozycji kredytowych (udział kredytów zaklasyfikowanych do sytuacji zagrożone (poniżej standardu, wątpliwe, stracone) w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela detalicznych ekspozycji kredytowych)	5%	2,00%	cel osiągnięty
2	maksymalna wartość wskaźnika Dtl wynosząca 65%	65%	65%	cel osiągnięty
3	maksymalny poziom wykorzystania limitów wewnętrznych koncentracji zaangażowań z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych	Limity nie zostały przekroczone i nie było podstaw do wprowadzenia systemu zapytań		cel osiągnięty

Ocena realizacji celów strategicznych w zakresie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych obejmuje monitorowanie limitów strategicznych. Na koniec 2017 r. wszystkie cele strategiczne w zakresie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych zostały zrealizowane. Wykorzystanie limitów w zakresie detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku nie przekraczało poziomu ostrzegawczego, tj. 90%, w związku z powyższym nie wprowadzono systemu zapytań.

Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie

W celu wyeliminowania nadmiernego ryzyka wynikającego z działalności kredytowej w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank wprowadził ograniczenia rekomendowane przez Komisję Nadzoru Finansowego w ramach Rekomendacji S, uwzględniając skalę prowadzonej działalności oraz stopień złożoności struktury i teren działania.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w obszarze hipotecznych ekspozycji kredytowych w długoterminowej perspektywie, z uwzględnieniem wrażliwości na zmiany warunków otoczenia oraz oddziaływania na poziom ryzyka tych ekspozycji, poprzez właściwy dobór klientów.

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

Miarą apetytu Banku na ryzyko związane z portfelem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie jest:

- 1) maksymalny poziom wykorzystania limitów wewnętrznych koncentracji zaangażowań z tytułu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 2) maksymalna wartość wskaźnika Dtl wynosząca 65%;
- 3) maksymalna wartość szkodowości portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie wynosząca 5% (udział kredytów zaklasyfikowanych do sytuacji zagrożone (poniżej standardu, wątpliwe, stracone) w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie).

Tabela - apetyt na ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

I.p.	Nazwa wskaźnika	Maksymalny poziom	Wartość wg stanu na 31.12.2017 r.	Osiągnięcie celu strategicznego
1	szkodowości portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (udział kredytów zaklasyfikowanych do sytuacji zagrożone (poniżej standardu, wątpliwe, stracone) w ogólnej kwocie udzielonych kredytów zaliczonych do portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)	5%	1,29%	cel osiągnięty
2	maksymalna wartość wskaźnika Dtl	65%	65%	cel osiągnięty
3	maksymalny poziom wykorzystania limitów wewnętrznych koncentracji zaangażowań z tytułu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	Limity nie zostały przekroczone i nie było podstaw do wprowadzenia systemu zapytań		cel osiągnięty

Ocena realizacji celów strategicznych w zakresie portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie obejmuje monitorowanie limitów strategicznych. Na koniec 2017 r. wszystkie cele strategiczne w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie zostały zrealizowane. Wykorzystanie limitów w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku nie przekraczało poziomu ostrzegawczego, tj. 90%, w związku z powyższym nie wprowadzono systemu zapytań.

5. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej prowadzone jest w oparciu o Strategię zarządzania ryzykami, Strategię zarządzania ryzykiem rynkowym, Politykę zarządzania ryzykiem rynkowym oraz Instrukcję pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka stopy procentowej. Strategia zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku obejmuje zarządzanie ryzykiem stopy procentowej i ryzykiem walutowym.

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko poniesienia straty na pozycjach bilansowych i pozabilansowych Banku, wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w wyniku zmian stóp procentowych na rynku, obejmujące 4 rodzaje ryzyka, tj.: ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyko bazowe, ryzyko krzywej dochodowości i ryzyko opcji klienta.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii.

5.1. REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

- 1) Utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej Banku.
- 2) Utrzymanie profilu ryzyka rynkowego, w tym stopy procentowej i walutowego, w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany.
- 3) Konsekwentne budowanie wizerunku Banku jako profesjonalnego i aktywnego uczestnika rynku międzybankowego.
- 4) Utrzymywanie nieznaczącej skali działalności handlowej w rozumieniu *art. 94 rozporządzenia CRR*.
- 5) Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczanie ryzyka stopy procentowej w ramach zarządzania aktywami i pasywami Banku.
- 6) Maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.

Profil ryzyka stopy procentowej określa możliwe do zaakceptowania przez Bank narażenie na ryzyko, w zakresie czterech wyodrębnionych kategorii ryzyka stopy procentowej.

Kategoria ryzyka stopy procentowej	Stopień narażenia Banku na ryzyko (min 0 - max 5) ¹	Dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko	Poziom ryzyka na 31.12.2017 r.
1. Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych, z uwzględnieniem pozycji pozabilansowych.	2	max 15 % funduszy własnych Banku (limity ustalone w stosunku do planowanego wyniku odsetkowego Banku)	11,66%

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

<p>2. <u>Ryzyko bazowe</u> – ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych (rynkowych i podstawowych NBP) w oparciu, o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów / instrumentów generujących przychody / koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach.</p>	2	<p>max 2 % funduszy własnych Banku (limity ustalane w stosunku do planowanego wyniku odsetkowego Banku)</p>	1,86%
<p>3. <u>Ryzyko krzywej dochodowości</u> – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi danego rynku lub indeksu odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania (w szczególności powyżej 1 roku), które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania.</p>	2	<p>max 2 % funduszy własnych Banku (limity ustalane w stosunku do planowanego wyniku odsetkowego Banku)</p>	0,69%
<p>4. <u>Ryzyko opcji klienta</u> – ryzyko wynikające z wpisanych w produkty oferowane przez Bank praw klienta do wcześniejszej spłaty zobowiązań lub należności</p>	2	<p>a) zrywalność depozytów (z opcją) w okresie miesiąca na poziomie max 2% stanu depozytów terminowych b) wcześniejsze spłaty kredytów w okresie miesiąca na poziomie max 2% stanu kredytów ogółem.</p>	<p>0,71% 0,47%</p>

¹ Legenda do zastosowanej w tabeli skali: stopień 0 – brak ryzyka, stopień 1 - niski poziom ryzyka, stopień 2 – umiarkowany poziom ryzyka, 3 – podwyższony poziom ryzyka, stopień 4 - wysoki poziom ryzyka, stopień 5 – bardzo wysoki poziom ryzyka.

Jak obrazuje powyższa tabela, cele strategiczne zostały osiągnięte.

Informacje dotyczące ryzyka stopy procentowej podano również w części 15. *Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfolio handlowym* zawartej w Ujawnieniu.

6. RYZYKO WALUTOWE

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

Zarządzanie ryzykiem walutowym prowadzone jest w oparciu o Strategię zarządzania ryzykiem, Strategię zarządzania ryzykiem rynkowym, Politykę zarządzania ryzykiem rynkowym oraz procedury szczegółowe. Bank posiada system limitów dla całkowitej i indywidualnych pozycji walutowych oraz przeprowadza testy warunków skrajnych.

Ryzyko walutowe rozumiane jest jako ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji walutowych w poszczególnych walutach. Globalny poziom narażenia na ryzyko walutowe ogranicza limit całkowitej pozycji walutowej na koniec dnia, którego maksymalną wysokość ustala się na 2% funduszy własnych Banku, tj. na poziomie niepowodującym konieczności tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

6.1. REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest utrzymanie tolerancji na ryzyko zgodnej z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez kluczowe wskaźniki apetytu na ryzyko. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Na koniec 2017 roku cele strategiczne zostały osiągnięte, co obrazuje poniższa tabela.
Tabela- cele strategiczne w zakresie ryzyka walutowego -31.12.2017 r.

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość	Stan na 31.12.2017 r.	Osiągnięcie celu strategicznego
1	limit całkowitej pozycji walutowej na koniec dnia	2% funduszy własnych Banku	0,03%	cel osiągnięty

Pozostałe cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym to dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany i jednoczesnym utrzymywaniu pozycji walutowej na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo Banku.

7. RYZYKO OPERACYJNE

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym prowadzone jest w oparciu o Strategię zarządzania ryzykiem, Strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym, Politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz procedury szczegółowe.

Ryzyko operacyjne określa się w Banku jako ryzyko wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów informatycznych lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne, rozumiane jako ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych,

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.

7.1. REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH

W strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank określił apetyt, tolerancję oraz limity na ryzyko operacyjne. Apetyt na ryzyko operacyjne został określony jako całkowity poziom ryzyka, na które Bank jest gotowy i które jest skłonny podjąć przed jego faktyczną materializacją. Apetyt na ryzyko określono na poziomie 30% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne. Bank wyznacza limity, tolerancję w ramach apetytu na ryzyko dla poszczególnych rodzajów zdarzeń, które określają akceptowalny poziom ryzyka operacyjnego. W roku 2017 limity tolerancji w ramach apetytu na ryzyko operacyjne nie zostały wykorzystane, nie przekroczono wartości progowej strat dla żadnego z rodzajów zdarzenia operacyjnego. Na dzień 31.12.2017 r. roczna strata, oszacowana z tytułu zdarzeń operacyjnych, zarejestrowanych w rejestrze zdarzeń operacyjnych AZRO, wyniosła 100 PLN.

Apetyt na ryzyko oraz tolerancję dla poszczególnych rodzajów zdarzeń na ryzyko operacyjne przyjęte przez Bank zaprezentowano w tabeli poniżej.

L.P	Rodzaj zdarzenia	Definicja zdarzenia	Apetyt Banku na ryzyko operacyjne (wyrażony jako % utworzonego wymogu kapitałowego na dany rok kalendarzowy i jako wartość w PLN)	Tolerancja w ramach apetytu (wyrażona jako % apetytu na ryzyko operacyjne dla danego rodzaju zdarzenia i jako wartość w PLN)	Wykorzystanie limitu tolerancji na ryzyko operacyjne w 2017 r. według stanu na dzień 31.12.2017 r. (wyrażone w PLN)
1	Oszustwa wewnętrzne	Straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku, obejściach regulacji, przepisów Prawa lub przepisów wewnętrznych Banku, wyłączać straty wynikające z różnicowania/dyskryminacji pracowników, które dotyczą co najmniej jednej strony wewnętrznej.	2% / 45 250,18	0% / 0,00	0,00
2	Oszustwa zewnętrzne	Straty spowodowane celowym działaniem polegającym na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu	2% / 45 250,18	0% / 0,00	0,00

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

		regulacji prawnych przez stronę trzecią.			
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Straty powstałe na skutek działań niezgodnych z przepisami lub porozumieniami dotyczącymi zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, wypłaty odszkodowań z tytułu uszkodzenia ciała lub straty wynikające z nierównego traktowania i dyskryminacji pracowników.	1% / 22 625,09	50% / 11 312,55	0,00
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Straty wynikające z nie wywiązania się z obowiązków zawodowych względem określonych klientów, będące skutkiem działań nieumyślnych lub zaniedbania (w tym wymagań powierniczych i stosownego zachowania) lub też związane z charakterem bądź konstrukcją produktu	1% / 22 625,09	50% / 11 312,55	0,00
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Straty powstałe na skutek straty lub szkody w aktywach rzeczowych w wyniku klęski żywiołowej lub innych wydarzeń.	18%/ 407 251,62	10% / 40 725,16	0,00
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Straty powstałe na skutek zakłóceń działalności banku lub awarii systemów.	3% / 67 875,27	30% / 20 362,58	100,00
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Straty powstałe na skutek nieprawidłowego rozliczenia transakcji lub wadliwego zarządzania procesami operacyjnymi oraz wyniki ze stosunków z kontrahentami i sprzedawcami.	3% / 67 875,27	30% / 20 362,58	0,00
Razem			678 752,70	104 075,42	100,00

W Banku został wyznaczony minimalny próg straty w wysokości 100 PLN w zakresie ewidencji i raportowania rzeczywistych zdarzeń operacyjnych dla wszystkich kategorii ryzyka operacyjnego, z wyłączeniem zdarzeń zaklasyfikowanych do kategorii:

- 1) oszustwa wewnętrzne;
- 2) oszustwa zewnętrzne;

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

3) zasady dotyczące zatrudniania dla:

- a) absencja kluczowych pracowników;
- b) bezpieczeństwo środowiska pracy;

4) klienci, produkty i praktyki operacyjne:

- a) nieautoryzowane wykorzystanie informacji poufnej;
- b) niedopasowanie, nieprzestrzeganie regulacji prawnych;
- c) działania przy użyciu informacji poufnych (na rachunek Banku);
- d) pranie pieniędzy.

5) wykonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami operacyjnymi – uniemożliwienie kontroli, które podlegają obowiązkowi ewidencji niezależnie od kwoty skutku finansowego.

W celu efektywnego monitorowania zmian w bieżącym profilu i poziomie ryzyka operacyjnego Bank wyznaczył zestaw kluczowych wskaźników ryzyka (KRI). KRI są to miary ilościowe, które dedykowane są do pomiaru i obserwacji (monitoringu) zmian w poziomie (profilu) ryzyka operacyjnego. KRI, ze swojego założenia, wskazują wyprzedzająco obszary, w których może nastąpić eskalacja poziomu ryzyka operacyjnego.

Na podstawie Instrukcji pomiaru i monitorowania kluczowych wskaźników ryzyka, Bank wyznaczył zbiór KRI i ich poziomy referencyjne. Bank wyznaczył KRI dla poszczególnych obszarów ryzyka operacyjnego:

- 1) kadr;
- 2) procesów i systemów;
- 3) zdarzeń zewnętrznych;
- 4) zlecenia czynności na zewnątrz.

W określeniu profilu ryzyka Banku uwzględniane są informacje z bazy zdarzeń operacyjnych (m. in. rodzaje zdarzeń operacyjnych, czynniki występowania, częstotliwość i dotkliwość zdarzeń operacyjnych, rodzaje linii biznesowych), Kluczowe Wskaźniki Ryzyka (KRI) oraz wyniki procesu samooceny ryzyka i kontroli. Sporządzana jest mapa ryzyka operacyjnego Banku, która odzwierciedla aktualny profil ryzyka Banku.

Docelowy profil ryzyka operacyjnego w Banku powinien kształtować się następująco:

- 1) straty finansowe z tytułu ryzyka operacyjnego nieprzekraczające przyjętych wartości progowych tolerancji na ryzyko operacyjne,
- 2) wartości monitorowanych Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego (KRI) na poziomie akceptowalnym.

Na podstawie analizy zapisów rejestru incydentów i strat operacyjnych oraz KRI można stwierdzić, iż na datę badania straty finansowe z tytułu ryzyka operacyjnego nie przekroczyły przyjętych wartości progowych tolerancji na ryzyko, a wskaźniki KRI kształtowały się na poziomie akceptowalnym. Bieżący profil ryzyka operacyjnego kształtuje się na niskim poziomie i jest zgodny z docelowym profilem ryzyka operacyjnego, określonym przez Radę Nadzorczą w Strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

1. Ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.
2. W zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności celem jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia, a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego.

Na dzień 31.12.2017 r. cele strategiczne zostały osiągnięte.

8. RYZYKO BIZNESOWE

Bank identyfikuje ryzyko biznesowe jako ryzyko nie osiągnięcia założonych celów strategicznych z powodu uwarunkowań zewnętrznych, w tym działań podmiotów konkurencyjnych.

Ryzyko biznesowe to ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej, obejmujące ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne i ryzyko konkurencji, gdzie:

- a) ryzyko strategiczne - ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany,
- b) ryzyko wyniku finansowego - ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału,
- c) ryzyko otoczenia ekonomicznego – jest to ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na Bank, wynikające z nieuwzględnienia przez wewnętrzne modele oceny ryzyka kredytowego wpływu cyklu gospodarczego, co wyznacza potrzebę wykonywania progностycznych testów warunków skrajnych, identyfikujących możliwe zdarzenia lub zmiany w warunkach rynkowych,
- d) ryzyko regulacyjne – ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności,
- e) ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na Bank.

8.1. REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowanie otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka.

W tabeli poniżej zaprezentowano realizację planu finansowego Banku w zakresie podstawowych wartości finansowych.

Dane w tys. zł

Wybrane pozycje bilansu i rachunku zysków i strat	Kwota wynikająca z planu finansowego na dzień 31.12.2017 r.	Wykonanie na 31.12.2017 r.	Wykonanie planu finansowego w %
Suma bilansowa	543 070	557 170	102,6%
Fundusze własne	74 181	75 458	101,7%
Zysk netto	5 333	5 563	104,3%

Ryzyko biznesowe w 2017 r. uznawane jest w Banku za ryzyko nieistotne.

9. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności prowadzone jest w oparciu o Strategię zarządzania ryzykiem, Politykę zgodności, Regulamin funkcjonowania stanowiska zarządzania zgodnością oraz Instrukcje zarządzania ryzykiem braku zgodności.

9.1 REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest identyfikacja potencjalnych zagrożeń dla działania Banku, monitorowanie zaistniałych incydentów, podejmowanie działań wspierających oraz naprawczych, zapobiegających narażaniu Banku na występowanie zdarzeń wynikających z ryzyka braku zgodności oraz potencjalnych skutków nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, wymogów organów nadzorczych, rekomendacji i standardów rynkowych, a w szczególności poprzez zapobieganie:

- 1) utracie reputacji oraz zaufania klientów, partnerów biznesowych i pracowników;
- 2) karom pieniężnym i odszkodowaniom;

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

3) negatywnym decyzjom ze strony instytucji/organów nadzorczych.

Bank zalicza ryzyko braku zgodności do kategorii ryzyk trudno mierzalnych i uznaje ryzyko za istotne, lecz mające umiarkowany wpływ na sytuację finansową Banku.

W Banku przyjmuje się limit tolerancji/apetytu na ryzyko braku zgodności, zgodnie z definicją określoną w *Polityce*, na poziomie 2% kosztów ogółem Banku poniesionych w roku poprzednim.

Na dzień 31.12.2017 r. limit tolerancji na ryzyko braku zgodności wyniósł 0,00% i nie przekroczył 2% kosztów ogółem w związku z tym cel został osiągnięty.

10. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego został unormowany w art. 73 Dyrektywy CRD IV, w której pojęcie kapitału wewnętrznego definiowane jest pośrednio jako: „Instytucje posiadają należyte, skuteczne i kompletne strategie i procedury służące do oceny i stałego utrzymywania kwoty, rodzaju i struktury kapitału wewnętrznego, które uważają za odpowiednie do zabezpieczenia rodzaju i skali ryzyka, na które są lub mogą być narażone.”

Szczegółowy sposób szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przez Bank przeglądów strategii i procedur szacowania oraz stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego ustalony został w Rozporządzeniu Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. proces szacowania kapitału wewnętrznego przeprowadzono w oparciu o:

- 1) Instrukcję funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) w Warmińsko-Mazurskim Banku Spółdzielczym,
- 2) Instrukcję wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 3) Instrukcję Segmentacja ekspozycji i wagi ryzyka dla metody standardowej.

W przypadkach kolizji pomiędzy przepisami lokalnymi a przepisami Rozporządzenia CRR i Dyrektywy CRD IV przyjęto bezpośrednie zastosowanie przepisów zewnętrznych.

Przy wyznaczaniu kwot ekspozycji na ryzyko w ramach poszczególnych ryzyk zastosowano zasady przewidziane przepisami Rozporządzenia CRR – w szczególności przy szacowaniu narzutów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego dla ekspozycji wobec podmiotów należących do sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MŚP) zastosowano, przewidziany przepisami Rozporządzenia CRR, współczynnik wsparcia 0,7619.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego uwzględniane są cele kapitałowe i limity w zakresie wskaźników kapitałowych i alokacji kapitałowej określone w *Polityce kapitałowej*

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

Banku. W ramach badania przyjęto cele kapitałowe określone w Polityce kapitałowej, zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą w dniu 24.08.2017 r. Przedmiotowa polityka uwzględnia dodatkowe wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej, wynikające z Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym i dotyczące przede wszystkim konieczności utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych (zabezpieczającego i antycyklicznego). W polityce kapitałowej Bank przyjął, że będzie prowadził działalność w sposób zapewniający zachowanie ogólnych limitów ryzyka na poziomie uwzględniającym następujące wskaźniki:

- 1) łączny współczynnik kapitałowy na koniec miesięcznych okresów sprawozdawczych powinien kształtować się na poziomie wyższym lub równym 16,5 %;
- 2) współczynnik kapitału Tier I na koniec miesięcznych okresów sprawozdawczych powinien osiągnąć wartość na poziomie wyższym lub równym 15,5 %.

Badanie adekwatności kapitałowej przeprowadzono w ramach procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP), w ramach którego Bank zobowiązany jest do oszacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego, który – uwzględniając rodzaje ryzyka, na które Bank jest lub może być narażony – jest adekwatny pod względem ilościowym i jakościowym.

10.1. KAPITAŁ REGULACYJNY

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku są rozwiązania oparte o kapitał regulacyjny, wynikające z zasad określonych w Rozporządzeniu CRR.

Na dzień 31.12.2017 r. Warmińsko-Mazurski Bank Spółdzielczy w kalkulacji kapitału regulacyjnego uwzględniał łączną kwotę ekspozycji na ryzyko obejmującą:

- 1) ekspozycję na ryzyko kredytowe według metody standardowej;
- 2) ekspozycję na ryzyko operacyjne według metody wskaźnika bazowego;
- 3) ekspozycję na ryzyko walutowe według metody de minimis.

Na dzień 31.12.2017 r. łączna kwota ekspozycji na ryzyko wyniosła 302 794 ty. zł.

Wymogi w zakresie funduszy własnych (kapitał regulacyjny) oszacowano na poziomie 24 224 tys. zł i składały się z:

- 1) wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego w kwocie 21 961 tys. zł;
- 2) wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego: 2 263 tys. zł.

Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) na dzień 31.12.2017 r. wyniósł 24,92%.

Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) na dzień 31.12.2017 r. wyniósł 23,79%.

10.2. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY I OCENA JEGO ADEKWATNOŚCI

W ramach procesu ICAAP ustalany jest przez Bank kapitał wewnętrzny, mający na celu pokrycie wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w jego działalności oraz czynników otoczenia gospodarczego.

Proces oceny kapitału wewnętrznego (ICAAP) jest prowadzony w dwóch filarach:

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

- 1) Filar I obejmuje ryzyka oceniane w ramach wymogów regulacyjnych;
- 2) Filar II obejmuje pozostałe ryzyka zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Dążąc do tego celu w procesie ICAAP realizowane są następujące działania:

- 1) identyfikacja rodzajów ryzyka występujących w Banku;
- 2) wyodrębnienie istotnych rodzajów ryzyka;
- 3) pomiar i alokacja kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka;
- 4) agregacja kapitału wewnętrznego;
- 5) monitorowanie i raportowanie kapitałowe;
- 6) zarządzanie adekwatnością kapitałową.

10.2.1. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO KREDYTOWE

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest wyliczony kapitał regulacyjny, obliczony zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz Instrukcji segmentacja ekspozycji i wagi ryzyka dla metody standardowej, z uwzględnieniem zapisów Rozporządzenia CRR.

Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka, związana głównie z ryzykiem niewypłacalności kontrahenta.

Podstawą analizy istotności ryzyka kredytowego dla wyliczenia kapitału wewnętrznego w Filarze II jest następujący wskaźnik:

$$\frac{\text{aktywa i zobowiązania pozabilansowe o wagach ryzyka 100 \% i więcej}}{\text{suma aktywów według wartości bilansowej powiększona o udzielone zobowiązania pozabilansowe}}$$

Jeżeli wskaźnik przyjmie wartość większą niż 30%, ryzyko kredytowe w Filarze II jest istotne i Bank wylicza dodatkowy kapitał alokowany na to ryzyko.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe stanowi sumę kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe oraz wewnętrznych wymogów kapitałowych wyznaczonych zgodnie z powyższym wskaźnikiem.

Na dzień 31.12.2017 r. wartość wskaźnika wyniosła 26,58%, w związku z tym kapitał alokowany na ryzyko kredytowe w Filarze I jest wystarczający. Wartość kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe oszacowana na dzień 31.12.2017 r. jest równa kapitałowi regulacyjnemu na ryzyko kredytowe i wynosi zatem 21 961 tys. zł.

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

10.2.2. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO OPERACYJNE

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest kapitał regulacyjny, obliczony zgodnie z zasadami określonymi w Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca ze skali prowadzonej przez Bank działalności.

Badaniu i ocenie podlegają straty rzeczywiste i potencjalne netto dla zdarzeń i incydentów zarejestrowanych w systemie do ewidencji zdarzeń operacyjnych, które wystąpiły w Banku na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy od daty analizy.

Bank definiuje poniższe straty rzeczywiste i potencjalne, które będą podlegać badaniu w ramach oceny stopnia narażenia Banku na ryzyko operacyjne:

- 1) koszty niedoborów kasowych,
- 2) koszty innych niedoborów,
- 3) koszty tworzenia rezerw celowych na ekspozycje kredytowe wyłudzone przez klientów lub udzielone z naruszeniem obowiązujących w Banku procedur kredytowych,
- 4) poniesione straty z tytułu zaboru mienia lub uszkodzenia aktywów,
- 5) inne pozycje kosztowe związane z incydentami, które wystąpiły w Banku w ramach ryzyka operacyjnego zarejestrowane w systemie do ewidencji zdarzeń operacyjnych.

Powyższe straty wykazywane są według faktycznej wielkości netto na dzień analizy.

Bank dokonuje analizy porównawczej poniesionych oraz potencjalnych strat wynikających z zastosowania testów warunków skrajnych, z wyliczonym zgodnie z zasadami dla Filaru I wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne. W przypadku przekroczenia sumy strat operacyjnych z uwzględnieniem testów warunków skrajnych wyliczonego wymogu kapitałowego w Filarze I Bank uznaje, że wymóg kapitałowy wyliczony według zasad Filaru I na pokrycie ryzyka operacyjnego jest niewystarczający i w konsekwencji wyznacza dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tego tytułu.

Dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy poniesionymi i potencjalnymi stratami, a wymogiem wyliczonym w ramach Filaru I.

Na dzień 31.12.2017 r. ustalono, że suma strat operacyjnych z uwzględnieniem testów warunków skrajnych wyniosła 100 zł i była niższa od wyliczonego wymogu kapitałowego w związku z tym nie wymaga zabezpieczenia dodatkowym wewnętrznym wymogiem kapitałowym.

Wartość kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne oszacowana na dzień 31.12.2017 r. jest równa kapitałowi regulacyjnemu na ryzyko operacyjne i wynosi zatem 2 263 tys. zł.

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

10.2.3. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO RYNKOWE

Badaniu podlega wymóg kapitałowy na ryzyko rynkowe w ramach Filaru I wyznaczony przez Bank na przestrzeni ostatnich 6 miesięcy poprzedzających datę analizy.

Ze względu na skalę prowadzonej działalności, ryzyko rynkowe w warunkach Banku ograniczone jest do ryzyka walutowego.

Jeśli wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego na przestrzeni ostatnich 6 miesięcy nie przekroczył w żadnym z badanych miesięcy 1% posiadanych przez Bank funduszy własnych oraz jednocześnie średnia z tego okresu nie przekroczyła 0,5% funduszy własnych, Bank uznaje, że wymóg kapitałowy na ryzyko rynkowe, wyliczony według zasad Filaru I, jest wystarczający i nie wyznacza wewnętrznego wymogu z tego tytułu.

Na dzień 31.12.2017 r. kapitał wewnętrzny na ryzyko rynkowe nie występuje.

10.2.4 KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO KONCENTRACJI

Badaniu podlega dywersyfikacja ryzyka kredytowego mierzona jako odpowiednie rozproszenie posiadanych w portfelu kredytowym ekspozycji według wartości bilansowej netto w kwotach ustalonych dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego (bez stosowania wag ryzyka kontrahenta) oraz zobowiązań pozabilansowych (bez uwzględnienia wag ryzyka produktu). Przy badaniu koncentracji zaangażowań Bank stosuje wyłączenia określone w Rozporządzeniu. W zakresie ryzyk Filaru II, Bank bada istotność ryzyk wynikających z zaangażowań kredytowych odnoszących się do następujących rodzajów ryzyka koncentracji:

- 1) wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów oraz podmiotów bankowych lub instytucji kredytowych,
- 2) dużych zaangażowań,
- 3) branżowych,
- 4) przyjętych form zabezpieczenia ekspozycji kredytowych,
- 5) produktowych,
- 6) zaangażowań z terminem zapadalności powyżej 10 lat.

Bank monitoruje koncentrację zaangażowań i dokonuje analiz w okresach kwartalnych. Wyniki analiz przedstawiane są Zarządowi Banku. Łączny wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań stanowi suma wewnętrznych wymogów kapitałowych wyliczonych dla poszczególnych rodzajów ryzyka koncentracji.

Na dzień 31.12.2017 r. kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji nie występuje.

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

10.2.5. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO KONCENTRACJI ZNACZNYCH ZAANGAŻOWAŃ KAPITAŁOWYCH

Zasady rachunku koncentracji znacznych zaangażowań kapitałowych oraz limity poziomu koncentracji zostały określone w Rozporządzeniu. Jeżeli zaangażowanie Banku przekracza ustalony limit, Bank wyznacza w ramach Filaru I wymóg kapitałowy z tytułu koncentracji znacznych zaangażowań w wysokości równej iloczynowi kwoty przekroczenia limitu i wagi ryzyka równej 1 250 %.

Uznaje się, że kapitał alokowany na to ryzyko w ramach Filaru I jest wystarczający, w związku z powyższym Bank w ramach Filaru II nie bada jego istotności i nie alokuje kapitału wewnętrznego.

10.2.6. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ W KSIĘDZE BANKOWEJ

Ze względu na nieznaczącą skalę działalności handlowej Banku, w rozumieniu Rozporządzenia, ryzyko stopy procentowej Bank wyznacza dla portfela handlowego i bankowego łącznie, według metodologii obowiązującej dla portfela bankowego.

Ryzyko stopy procentowej wiąże się przede wszystkim ze zmianą głównych stóp procentowych. Mając na uwadze, że przychody odsetkowe stanowią jeden z głównych elementów zysków Banku, niekorzystna, w stosunku do prognozowanych zmian stóp procentowych, struktura aktywów i pasywów może mieć potencjalnie znaczący wpływ na zmniejszenie zysków i/lub funduszy własnych Banku.

Bank monitoruje ryzyko stopy procentowej i w zależności od otrzymanych wyników wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka stopy procentowej, z tytułu:

1) ryzyka przeszacowania

Do pomiaru ryzyka przeszacowania, Bank stosuje metodę luki stopy procentowej oraz ocenę wpływu zmiany stóp procentowych na poziom kapitałów Banku.

Do sporządzania analizy Bank przyjmuje następujące założenia:

- zakładana skala szokowej zmiany stóp procentowych, zgodnie z rekomendacją nadzoru finansowego tj. o 200 punktów bazowych;
- wyznaczana jest zmiana wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy;
- symulacja przeprowadzana jest dla pozycji przeszacowujących się do 12 miesięcy;
- dopuszczalny limit zmiany wyniku odsetkowego wynosi 15% sumy funduszy własnych Banku.

W przypadku gdy zmiana oprocentowania o 200 punktów bazowych powoduje spadek funduszy własnych o ponad 15 % Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka przeszacowania.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka przeszacowania wyznaczany jest w wysokości stanowiącej nadwyżkę wyliczonych skutków zmian wartości ekonomicznej kapitałów ponad 15% funduszy własnych Banku.

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

2) ryzyka bazowego

Bank dokonuje analizy ryzyka bazowego poprzez zestawienie skumulowanych luk niedopasowania według poszczególnych stawek bazowych.

Do sporządzania analizy Bank przyjmuje następujące założenia:

- jako stawki bazowe (stopy referencyjne):
 - stopę redyskontową weksli NBP (łącznie ze stopą redyskonta uwzględnia się również stopę lombardową),
 - stawkę WIBID/WIBOR (w tej grupie uwzględnia się również pozycje powiązane z rentownością bonów skarbowych jako stawki o bardzo zbliżonym charakterze);
- szokowe niedopasowanie zmiany stawek bazowych o 35 punktów bazowych;
- wyznaczana jest zmiana wyniku odsetkowego dla każdej stawki bazowej o 35 punktów bazowych; łączna wielkość zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego stanowi sumę zmian wyniku odsetkowego dla każdej stawki bazowej.

W przypadku gdy zmiana oprocentowania o 35 punktów bazowych powoduje zmianę funduszy własnych o ponad 1% Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka bazowego.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka bazowego wyznaczany jest w wysokości stanowiącej nadwyżkę wyliczonych skutków zmian wartości ekonomicznej kapitałów powyżej 1% funduszy własnych Banku.

3) ryzyko opcji klienta

Bank dokonuje analizy poziomu wykorzystywania opcji klienta zgodnie z obowiązującą Instrukcją pomiaru, limitowania raportowania i ryzyka stopy procentowej.

Analiza ryzyka opcji klienta obejmuje ocenę zrywalności depozytów z opcją oraz stopnia spłacania kredytów przed terminem.

Jako znaczący poziom wykorzystania opcji klienta uznaje się sytuację, gdy:

- zrywalność depozytów (z opcją) w miesiącu przekroczy poziom 2% kwoty depozytów ogółem, lub
- łączna kwota kredytów spłacanych przed terminem w miesiąc przekroczy poziom 2% kwoty kredytów.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka opcji klienta wyznaczany jest w wysokości równowartości kwot stanowiących przekroczenie poziomu dopuszczalnego narażenia Banku na ryzyko opcji klienta, z zastosowaniem wagi 8%.

4) ryzyka krzywej dochodowości

Bank dokonuje analizy ryzyka krzywej dochodowości poprzez sporządzenie luki stopy procentowej aktywów i pasywów indeksowanych do stawek WIBID/ WIBOR oraz dłużnych papierów wartościowych, przyjmując następujące założenia:

- luka sporządzana jest przy uwzględnieniu przedziałów przeszacowania odpowiednich dla stawek WIBID/ WIBOR oraz dłużnych papierów wartościowych,
- skala zmiany stopy procentowej wynosi 12 punktów bazowych.

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

Jeżeli obliczony w ten sposób niekorzystny wpływ zmiany kształtu krzywej dochodowości na wynik odsetkowy przekracza 1% funduszy własnych, Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka krzywej dochodowości w wysokości tego przekroczenia.

Łączny wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko stopy procentowej stanowi sumę wewnętrznych wymogów kapitałowych wyliczonych dla ryzyka przeszacowania, ryzyka bazowego, opcji klienta oraz krzywej dochodowości.

Na dzień 31.12.2017 r. kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka stopy procentowej wyniósł 648 tys. zł i dotyczył ryzyka bazowego.

10.2.7. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO PŁYNNOŚCI

Bank wylicza kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka płynności wykorzystując współczynnik płynności krótkoterminowej, tj. relację wartości aktywów płynnych do wartości środków niestabilnych, przy czym wartość aktywów płynnych oraz środków niestabilnych wyznacza się zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem płynności w Warmińsko-Mazurskim Banku Spółdzielczym.

Przyjmuje się, że Bank będzie utrzymywał minimalną wartość wskaźnika udziału aktywów płynnych do środków obcych niestabilnych na poziomie 1,0.

W celu wyliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności Bank dokonuje analizy sytuacji szokowej zakładającej nagły wzrost środków obcych niestabilnych o 20%, przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymania wartości wskaźnika udziału aktywów płynnych do wartości środków obcych niestabilnych na poziomie minimum 1,0.

W przypadku, gdy roczny koszt utrzymania wskaźnika, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej, przekroczy 1% funduszy własnych, Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka płynności.

Na dzień 31.12.2017 r. stwierdzono, że w sytuacji stresowej roczny koszt utrzymania wskaźnika, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej nie przekroczy 1% funduszy własnych. Kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności wynosi 0 PLN.

10.2.8. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO CYKLU GOSPODARCZEGO

Ocenę istotności ryzyka cyklu gospodarczego Bank przeprowadza stosując następujący algorytm:

- 1) Bank dokonuje zestawienia wskaźnika ryzyka kredytowego, liczonego jako udział procentowy kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym ogółem, wyliczonych na koniec ostatnich 5 lat kalendarzowych poprzedzających datę analizy,
- 2) z zestawienia, o którym mowa powyżej, dopuszcza się możliwość wyłączenia portfela kredytowego Banku przyłączonego w tym okresie,
- 3) do dalszych analiz Bank przyjmuje wartość maksymalną ze wskaźników określonych

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

wyżej.

Bank uznaje ryzyko cyklu gospodarczego za istotne i wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka, jeżeli poziom wskaźnika wyliczony na dzień analizy przewyższa o więcej niż 2 punkty procentowe poziom średniego wskaźnika kredytów zagrożonych w okresie 3 lat kalendarzowych poprzedzających datę analizy.

Na dzień analizy udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym w ostatnich 3 latach nie przewyższył o więcej niż 2 punkty procentowego poziomu średniego wskaźnika kredytów zagrożonych w okresie 3 lat kalendarzowych. Nie było więc potrzeby wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu cyklu gospodarczego.

10.2.9. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO WYNIKU FINANSOWEGO

Bank w ocenie istotności ryzyka wyniku finansowego, dla potrzeb wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, dokonuje analizy wielkości planowanego wyniku finansowego na dany rok według planu finansowego zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą, a wielkością zrealizowaną na datę analizy.

Jeżeli różnica pomiędzy wartością planowaną wyniku finansowego netto na dany rok a zrealizowaną na datę dokonywania oceny kapitału wewnętrznego wartością wyniku finansowego netto, powiększoną o wartość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku jest dodatnia i większa niż 20% planowanego wyniku finansowego netto na dany rok, to Bank uznaje, że ryzyko wyniku finansowego jest istotne i wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy z tego tytułu.

Na dzień 31.12.2017 r. wynik finansowy netto był wyższy od wyniku zaplanowanego.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka wyniku finansowego na dzień 31.12.2017 r. wyniósł 0 PLN.

10.2.10. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO KAPITAŁOWE

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe z tytułu zagrożenia wynikającego z:

- 1) ryzyka nadmiernej koncentracji kapitałowej w zakresie:
 - a) funduszu udziałowego;
 - b) tzw. „dużych” pakietów udziałów;
- 2) spadku wielkości łącznego współczynnika kapitałowego oraz współczynnika kapitału Tier I.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka kapitałowego stanowi większa z wartości wymogu:

- 1) na ryzyko kapitałowe z tyt. wielkości współczynników kapitałowych,
- 2) na koncentrację funduszu udziałowego,
- 3) na koncentrację „dużych” pakietów udziałów

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

Według danych na 31.12.2017 r. wskaźnik udziału funduszu udziałowego w kapitale własnym wynosi 0,34% (limit 0,5%), Bank nie posiada dużych pakietów udziałów, łączny współczynnik kapitałowy wyniósł 24,92% (limit 16,5%), a współczynnik kapitału Tier I 23,79% (limit 15,5%).

Na dzień 31.12.2017 r. kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe oszacowano na poziomie 0 PLN.

10.2.11. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO STRATEGICZNE

Przy badaniu istotności ryzyka strategicznego Bank przeprowadza ocenę skali i specyfiki prowadzonej działalności bankowej w okresie poprzednich 2 lat i planowanych w tym zakresie zmian na okres realizacji strategii, poprzez udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania:

- 1) Czy Bank prowadzi i zamierza prowadzić tylko tradycyjną działalność bankową?
- 2) Czy Bank nie angażował się lub nie zamierza angażować się w instrumenty finansowe o podwyższonym ryzyku (instrumenty pochodne, derywaty kredytowe, akcje, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych etc.) w skali powyżej 5% sumy bilansowej?
- 3) Czy Bank planuje trwałe funkcjonowanie w strukturze Zrzeszenia banków spółdzielczych?

Jeżeli na wszystkie pytania Bank udzielił odpowiedzi pozytywnej „TAK”, uznaje się, że ryzyko strategiczne nie jest ryzykiem istotnym w warunkach funkcjonowania Banku.

Bank uznaje, że ryzyko strategiczne jest ryzykiem istotnym i wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka, jeżeli na którekolwiek z powyższych pytań Bank udzielił odpowiedzi negatywnej „NIE”.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka strategicznego obliczany jest jako różnica (tylko o ile jest dodatnia) pomiędzy równowartością kwoty 5 000 000 euro (jako minimalnego progu kapitałowego dla samodzielnego banku), przeliczoną według kursu średniego NBP obowiązującego na datę analizy, a kwotą faktycznie posiadanych, na dzień analizy, funduszy własnych.

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie wyznacza wewnętrznego kapitału na pokrycie ryzyka strategicznego.

10.2.12. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO UTRATY REPUTACJI

Przy badaniu istotności ryzyka utraty reputacji, na potrzeby rachunku adekwatności kapitałowej, Bank przeprowadza analizę zdarzeń przeszłych z okresu 12 miesięcy poprzedzających datę analizy, związanych z Bankiem oraz sektorem bankowym, poprzez udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania:

- 1) Czy występowały przypadki negatywnej kampanii medialnej (prasa, radio, telewizja, Internet)?
- 2) Czy w Banku występował istotny wzrost skarg i zażaleń klientów na jakość

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

świadczonych usług?

3) Czy działalność innego banku (szczególnie spółdzielczego) mogła wpłynąć negatywnie na postrzeganie naszego Banku na lokalnym rynku usług bankowych?

4) Czy w Banku wystąpiły zdarzenia mogące wpłynąć na negatywne postrzeganie jego wizerunku przez klientów?

5) Czy w skali całego systemu bankowego obserwowany jest spadek zaufania do banków, wyrażający się głównie w postaci spadku bazy depozytowej?

Jeżeli na którekolwiek z powyższych pytań Bank udzielił odpowiedzi pozytywnej („TAK”), Bank bada skalę odpływu środków depozytowych w analizowanym okresie, w którym, w ocenie Banku, wystąpiły negatywne zjawiska.

Jeżeli odpływ depozytów przewyższał 10% bazy depozytowej (sumy depozytów wszystkich klientów) Bank uznaje, że ryzyko utraty reputacji jest ryzykiem istotnym i wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Na dzień 31.12.2017 r. nastąpił wzrost bazy depozytowej o 8,79 % w porównaniu do 31.12.2016 r. Zatem ryzyko utraty reputacji uznane zostało za nieistotne.

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie wyznacza wewnętrznego kapitału na pokrycie ryzyka reputacji.

10.2.13. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO TRANSFEROWE

W ramach oceny istotności ryzyka transferowego Bank przeprowadza analizę skali transferów zagranicznych przeprowadzanych w Banku (transferów własnych i klientów). Z analizy tej wyłącza się przelewy zagraniczne zrealizowane (otrzymane i wysłane) z (wobec) państw członkowskich Unii Europejskiej.

Bank uznaje ryzyko transferowe za ryzyko istotne i wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka, jeżeli skala działalności dewizowej w zakresie transferów zagranicznych Banku jest znacząca, tj. gdy suma przelewów zagranicznych (otrzymanych i wysłanych) w miesiącu na datę analizy była wyższa niż 20% sumy wszystkich przelewów dokonanych w Banku w ujęciu wartościowym. Na dzień 31.12.2017 r. wskaźnik suma przelewów zagranicznych w stosunku do sumy wszystkich przelewów wyniósł 0,04%.

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie wyznacza wewnętrznego kapitału na pokrycie ryzyka transferowego.

10.2.14. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO REZYDUALNE

Bank, dokonując analizy istotności ryzyka rezydualnego, ocenia typy przyjętych zabezpieczeń prawnych.

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

W przypadku stosowania standardowych form zabezpieczenia, określonych w Instrukcji prawnych form zabezpieczenia wiarytelności Banku, Bank uznaje ryzyko rezydualne za nieistotne i nie wyznacza kapitału wewnętrznego. Ryzyko tych form zabezpieczeń jest uwzględnione przy wyznaczaniu kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji zabezpieczeń.

Według stanu na 31.12.2017 r. Bank stosował tylko standardowe (typowe) formy zabezpieczeń (poręczenie według prawa cywilnego lub według prawa wekslowego oraz przystąpienie do długu, zastaw rejestrowy, przewłaszczenie rzeczy ruchomych, blokada środków pieniężnych, kaucja, cesja wiarytelności, hipoteka na nieruchomościach, gwarancja, ubezpieczenie kredytu).

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie wyznacza wewnętrznego kapitału na pokrycie ryzyka rezydualnego.

10.2.15. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO PRAWNE

W celu zbadania istotności ryzyka prawnego Bank oblicza stopień negatywnego wpływu na fundusze własne Banku, potencjalnych kosztów i strat z tytułu niekorzystnych rozstrzygnięć sporów przed sądami powszechnymi lub arbitrażem, zapadłych w postępowaniach, w których Bank został pozwany w sprawach wynikających z prowadzonej działalności lub zdarzeń zaistniałych przy okazji jej prowadzenia.

Bank uznaje ryzyko prawne za istotne wówczas, gdy relacja szacowanej wartości potencjalnych strat i kosztów dla Banku (z wyłączeniem kosztów rezerw), związanych z bieżącymi sporami prawnymi, przy założeniu, że zostaną one rozstrzygnięte na niekorzyść Banku, do funduszy własnych Banku jest równa lub większa niż 5%.

Na dzień 31.12.2017 r. relacja szacowanej wartości potencjalnych strat i kosztów dla Banku (z wyłączeniem kosztów rezerw), związanych z bieżącymi sporami prawnymi, przy założeniu, że zostaną one rozstrzygnięte na niekorzyść Banku, do funduszy własnych Banku jest mniejsza niż 5%. W związku z tym Bank nie wyznacza wewnętrznego kapitału na pokrycie ryzyka prawnego.

10.2.16. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO MODELII

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie stosuje modeli, w związku z czym nie wyznacza kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka modeli.

10.2.17. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI

Bank dokonuje analizy ryzyka braku zgodności oraz wylicza wymóg kapitałowy w oparciu o dane dotyczące strat finansowych i niefinansowych z tytułu ryzyka braku zgodności oraz innych danych pozyskanych z systemu AZRO mających związek z ryzykiem

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

braku zgodności w okresach rocznych, uwzględniając następujące grupy kosztów według stanu na ostatni dzień każdego roku:

- 1) odsetki karne,
- 2) zapłacone kary umowne,
- 3) zapłacone odszkodowania,
- 4) koszty windykacji, spowodowane nieprzestrzeganiem przepisów wewnętrznych i zewnętrznych Banku,
- 5) koszty procesów i pozwów sądowych wynikających z nieprzestrzegania regulacji prawnych i zachowań nieetycznych.

Jeżeli w badanym okresie poniesione straty finansowe i niefinansowe Banku z tytułu ryzyka braku zgodności stanowią poniżej 2% kosztów ogółem Banku za ubiegły rok, wówczas Bank nie wylicza wymogu z tytułu tego ryzyka.

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie wyznacza wewnętrznego kapitału na pokrycie ryzyka braku zgodności.

10.2.18. KAPITAŁ WEWNĘTRZNY NA RYZYKO NADMIERNEJ DŹWIGNI FINANSOWEJ

W celu oceny istotności ryzyka nadmiernej dźwigni Bank wylicza wskaźnik dźwigni finansowej według wzoru:

$$\frac{\text{Kapitał Tier I}}{\text{Wartość ekspozycji całkowitej obliczona zgodnie z art. 429 Rozporządzenia}} \times 100$$

Ryzyko to zostanie uznane za istotne, jeżeli powyższy wskaźnik, liczony na koniec danego kwartału, przyjmie wartość niższą niż 5,00 %.

W przypadku sklasyfikowania ryzyka nadmiernej dźwigni jako istotne, Bank wylicza dodatkowy wymóg kapitałowy w wysokości iloczynu kapitału Tier I i wartości stanowiącej różnicę pomiędzy wyznaczonym ww. limitem wskaźnika dźwigni finansowej (5%), a wielkością faktyczną na dzień analizy.

Na dzień 31.12.2017 r. wskaźnik dźwigni finansowej osiągnął poziom 12,42%. Bank nie wyznacza wewnętrznego kapitału na pokrycie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej.

Załącznik Nr 2 do Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

10.3. ZAGREGOWANY KAPITAŁ WEWNĘTRZNY I WEWNĘTRZNY WSPÓŁCZYNNIK KAPITAŁOWY

Na podstawie analizy przeprowadzonej na dzień 31.12.2017 r. oszacowano zagregowany poziom kapitału wewnętrznego, wymagany dla zabezpieczenia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych ryzyk występujących w działalności Banku.

Na dzień 31.12.2017 r. wartość kapitału wewnętrznego oszacowano na poziomie 24 872 tys. zł i składał się on z:

- 1) kapitału regulacyjnego w wysokości 24 224 tys. zł;
- 2) wewnętrznych wymogów kapitałowych w kwocie 648 tys. zł.

Kapitał wewnętrzny na dzień 31.12.2017 r. stanowi 32,96% funduszy własnych.

10.4. REALIZACJA CELÓW STRATEGICZNYCH

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym Bank określił w Strategii zarządzania ryzykiem oraz w Polityce kapitałowej i ustalił je jako utrzymanie tolerancji na ryzyko zgodnej z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez wskaźniki ekspozycji określone w poniższej tabeli.

Tabela – apetyt na ryzyko kapitałowe

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość limitu	Wartość na 31.12.2017	Osiągnięcie celu strategicznego
1	łączny współczynnik kapitałowy na koniec miesięcznych okresów sprawozdawczych	16,5 %	24,92%	Cel osiągnięty
2	współczynnik kapitału Tier I na koniec miesięcznych okresów sprawozdawczych	15,5 %	23,79%	Cel osiągnięty

Cel strategiczny w zakresie zarządzania kapitałowego został osiągnięty.

Pozostałe cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym:

1. utrzymywanie funduszy własnych na poziomie zgodnym z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu CRR i Dyrektywie CRD IV.
 2. utrzymywanie takiego poziomu kapitału, który pozwala na zapewnienie bezpieczeństwa oraz obsługi członków Banku poprzez uzyskanie silnej pozycji na terenie działania Banku.
- Aby zapewnić realizację powyższych priorytetów, zasadniczym celem kapitałowym jest sukcesywne zwiększanie funduszy własnych, zapewniając utrzymywanie ich na poziomie zgodnym z wymogami przepisów prawa, a także zabezpieczającym zidentyfikowane ryzyka istotne, występujące w działalności Banku.